

**UCHWAŁA NR LII/67/22
RADY MIEJSKIEJ W SZCZAWNIE-ZDROJU**

z dnia 28 listopada 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Uzdrawiskowej Gminy Miejskiej
Szczawno-Zdrój na lata 2022-2024**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.), w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 447), uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Uzdrawiskowej Gminy Miejskiej Szczawno-Zdrój na lata 2022-2024, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Szczawna-Zdroju.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Szczawnie-Zdroju

Adam Motyka

Załącznik do uchwały Nr LII/67/22
Rady Miejskiej w Szczawnie-Zdroju
z dnia 28 listopada 2022 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
Dla UZDROWISKOWEJ GMINY MIEJSKIEJ
SZCZAWNO-ZDRÓJ
NA LATA 2022 – 2024**

Szczawno-Zdrój 2022

SPIS TREŚCI:

I.	WSTĘP.....	3
II.	PODSTAWA PRAWNA.....	4
III.	DIAGNOZA SPOŁECZNA.....	4-6
IV.	CELE PROGRAMU.....	7-10
V.	REALIZACJA PROGRAMU.....	10-13
VI.	EFEKTY I REZULTATY.....	13
VII.	POSTANOWIENIA KOŃCOWE.....	13
VIII.	MONITORING I EWALUCJA DZIAŁAŃ.....	13
IX.	KONTROLA REALIZACJI PROGRAMU.....	14
X.	PODSUMOWANIE	14

I. WSTĘP

Program został opracowany w oparciu o założenia ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i jest kontynuacją działań podejmowanych poprzez realizację wcześniejszych programów wspierania rodziny w Gminie Szczawno-Zdrój. Zasadniczym celem programu jest pomoc rodzinom wychowującym dziecko/dzieci, w szczególności rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu ról opiekuńczo-wychowawczych. Obowiązek takiego wsparcia spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej. Działania kierowane do rodzin mają na celu wsparcie, rozwój i wzmacnianie więzi ze środowiskiem. Rodzina jest podstawową komórką społeczną i naturalnym środowiskiem rozwoju dzieci. Na dorosłych ciąży obowiązek zapewnienia dzieciom właściwych warunków do opieki i harmonijnego rozwoju. Rodzina i dziecko są chronione zarówno w ustawodawstwie polskim, jak i międzynarodowym. Art.18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką, a dziecko i rodzina wymagają wsparcia i szczególnej troski i ochrony Rzeczypospolitej Polskiej.

Rodzina zawsze była i jest najlepszym środowiskiem, w którym powinien do wychowywać się człowiek, wynosząc z domu odpowiednie wartości, gwarantujące dobrą przyszłość i właściwe funkcjonowanie w społeczeństwie. W rodzinach przeżywających trudności czasowe czy stałe, dotkniętych dysfunkcjami, widoczne są problemy rzutuące na harmonijny rozwój dziecka. Te problemy powodują dezintegrację instytucji rodziny i jej podstawowych funkcji. Wśród nich należy wymienić: brak aktywności i stabilizacji zawodowej oraz materialnej, bezrobocie, niezaradność życiową członków rodziny, dysfunkcje wychowawcze rodziców i zaniechanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, a także uzależnienia i współuzależnienia, karalność sądową, przemoc domową, niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych. Często bywa tak, że dysfunkcje występują jednocześnie. W rodzinach dysfunkcyjnych niezbędny jest monitoring instytucji pomocowych i porządkowych powołanych do określonych ról, w tym także wspierania rodziny.

Niniejszy Program zawiera propozycje działań pomocowych, które powinny wspierać rodzinę w prawidłowym wypełnianiu ról i funkcji. Program ma pokazać zaplanowane działania podejmowane na rzecz wsparcia instytucjonalnego dla rodzin oraz stworzyć spójny i skuteczny system pomocy.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na jednostki samorządu terytorialnego nowe zadania, wśród których należy wymienić:

- opracowanie i realizację 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- opiekę asystentów rodziny i tworzenie możliwości podnoszenia ich kwalifikacji;
- tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny oraz kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ww. ustawy, ponoszonych przez rodziny wspierające;

- współfinansowanie pobytu w różnych formach pieczy zastępczej;
- sprawozdawczość rzeczowo-finansową z zakresu wspierania rodziny;
- monitoring sytuacji dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz rodzin zagrożonych kryzysem.

II. PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r., poz. 1700.),
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.),
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. , poz. 1119 ze zm.),
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.),
6. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2020 r. poz.1329 ze zm.),
7. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 530 ze zm.).
8. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Uzdrowskiej Gminie Miejskiej Szczawno-Zdrój na lata 2021-2026.

III. DIAGNOZA SPOŁECZNA

Gmina Szczawno-Zdrój zajmuje powierzchnię 1 487 ha. Jest gminą miejską, położoną w województwie dolnośląskim, powiecie wałbrzyskim. Ma status uzdrowiska. Graniczy z dwoma miastami: Wałbrzychem i Boguszowem-Gorcami oraz z gminą Stare Bogaczowice. Na dzień 30.06.2022 roku zamieszkiwało ją **5017 stałych mieszkańców**. Liczba mieszkańców w ostatnich latach oscyluje pomiędzy liczbami 5000-5300. Ostatnio obserwuje się spadek liczby stałych mieszkańców w stosunku do lat wcześniejszych, gdzie te liczby oscylowały 5600-5.800.

Na terenie gminy są zlokalizowane: Przedszkole Miejskie oraz Miejska Szkoła Podstawowa, Niepubliczne Przedszkole „Małe Misie”, Niepubliczne Przedszkole „Tu mieszka Bajeczka”, Miejska Biblioteka Publiczna, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Teatr Zdrojowy, Przychodnia Zdrowia, Urząd Miejski i Ośrodek Pomocy Społecznej.

Opracowanie Programu poprzedzone zostało analizą danych osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz z innych form wsparcia realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczawnie-Zdroju.

Na 30.06.2022 r. liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej wyniosła 178 rodzin i 182 osób w tych rodzinach. Została udzielona pomoc wyłącznie w postaci pracy socjalnej dla 145 rodzin. Ze wsparcia Asystenta rodziny korzysta 11 rodzin, a w nich 30 dzieci.

- 1) liczba rodzin otrzymujących świadczenie rodzinne- 243,
- 2) liczba rodzin otrzymujących świadczenie z funduszu alimentacyjnego - 16,

- 3) liczba rodzin otrzymujących świadczenie wychowawcze „Rodzina 500 plus” – do 31.05.2022 r. 738 dzieci w 488 rodzinach.
- 4) liczba rodzin objętych pomocą w formie usług asystenta rodziny,
- 5) liczba osób którym wypłacono zasiłek pielęgnacyjny – 174,
- 6) liczba osób, którym wypłacono świadczenie pielęgnacyjne – 27,
- 7) liczba osób, którym wypłacono świadczenie rodzicielskie – 11,
- 8) liczba dzieci, którym wypłacono tzw. „becikowe” – 4,
- 9) liczba dzieci, na które wypłacono rodzinne – 142.

Na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Wałbrzychu wynika, że na 30.09.2022 r. zarejestrowanych jako bezrobotne było 84 osób. Dla porównania w XII'2021 było to 85 osób, a w XII'2020 były to 122 osoby.

Z danych uzyskanych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu ustalono, że 12 dzieci z terenu Gminy Szczawno-Zdrój (stan na 30.06.2022 r.) przebywa w pieczy zastępczej, w tym:

- a) w rodzinach zastępczych spokrewnionych 9 dzieci,
- b) w rodzinie zastępczej niespokrewnionej 0 dzieci,
- c) w placówce opiekuńczo-wychowawczej 3 dzieci.

Rodziny przeżywające trudności w obszarach opiekuńczo – wychowawczych, niezaradne życiowo to przede wszystkim podopieczni Ośrodka Pomocy Społecznej. Analizując powody niezaradności, trudno tego nie łączyć z dysfunkcjami, jak bezrobocie, przemoc domowa, uzależnienia.

Powody korzystania ze świadczeń pomocy społecznej

Powód trudnej sytuacji życiowej			
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	
Ubóstwo	81	120	
Sieroctwo	0	0	
Bezdomność	0	0	
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietności	3	17	
Bezrobocie	29	62	
Niepełnosprawność	36	47	
Długotrwała lub ciężka choroba	57	69	
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	2	4	
W tym	rodziny niepełne	2	4
	rodziny wielodzietne	0	0
Alkoholizm	6	10	

Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0
Zdarzenia losowe	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0

Rozwiązywanie problemów społecznych w Uzdrowskiej Gminie Miejskiej Szczawno-Zdrój to zadania, którymi zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej. Działania pracowników socjalnych i Asystenta rodziny mają charakter interdyscyplinarny i są realizowane w ścisłej współpracy z Urzędem Miejskim w Szczawnie-Zdroju, Miejską Komendą Policji w Wałbrzychu, służbą zdrowia, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu, służbami kuratorskimi przy Sądzie Rejonowym w Wałbrzychu, Miejskim Zespołem Interdyscyplinarnym, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Klubem Abstynenta „Nowe Życie” i Świetlicą Środowiskową, Punktem Wsparcia Psychologicznego, placówkami oświatowymi i organizacjami pozarządowymi.

ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Doświadczona, zaangażowana kadra pracownicza.	1. Nadmiar obowiązków pracowników socjalnych.
2. Dobra współpraca OPS z samorządem gminnym, Strażą Miejską, Policją, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i placówkami oświatowymi.	2. Niewystarczająca ilość mieszkań chronionych, w gminie jest tylko 1 mieszkanie o tym statusie oraz zbyt mała liczba lokali socjalnych.
3. Skuteczne wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swej funkcji społecznej.	3. Mały zasób mieszkań komunalnych w Gminie.
4. Wypracowane dobre praktyki w ramach współpracy z rodzinami przez specjalistów, pedagogów, kuratorów i Asystenta rodziny.	4. Brak stacjonarnego Ośrodka Interwencji Kryzysowej na terenie Szczawna-Zdroju, gdzie funkcjonuje jedynie Punkt Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.
5. Realizacja programów profilaktycznych i edukacyjnych w placówkach oświatowych	5. Brak stacjonarnej bazy pomocy instytucjonalnej dla osób niepełnosprawnych.
6. Funkcjonowanie Domu Dziennego Pobytu dla Seniorów.	6. Brak stacjonarnego wsparcia instytucjonalnego dla samotnych matek.
7. Aktywna działalność Klubu Abstynenta i Świetlicy Środowiskowej.	7. Brak stacjonarnego wsparcia instytucjonalnego z zakresu sprawowania pieczy zastępczej.
8. Zapobieganie bezrobociu poprzez organizację prac społecznie użytecznych, robót publicznych, interwencyjnych.	8. Niechęć podopiecznych do korzystania z poradnictwa specjalistycznego.
9. Dożywanie dzieci w placówkach oświatowych.	9. Postawa roszczeniowa wobec pracowników ośrodka.
10. Dobrze rozwinięte poradnictwo	10. Wyuczona bezradność dorosłych członków

specjalistyczne.	rodziny i wyuczony brak aktywności zawodowej.
11. Realizacja programów rządowych wspierających rodziny, jak „DOBRY START”, „KARTA DUŻEJ RODZINY” itp.	

SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Pozyskiwanie funduszy unijnych jako źródła finansowania likwidacji słabych stron.	1. Niestabilność zasad finansowania zadań opieki społecznej.
2. Rozwój budownictwa socjalnego.	2. Bezrobocie.
3. Aktywność organizacji pozarządowych.	3. Ubóstwo.
4. Aktywność obywatelska.	4. Uzależnienia.
5. Możliwość stworzenia stacjonarnej bazy interwencji kryzysowej.	5. Bezradność wobec zjawisk i zdarzeń jak wojna w Ukrainie, pandemia, rosnąca inflacja.
6. Zmiana świadomości społecznej w stosunku do instytucji rodziny, gdzie funkcjonuje w społeczeństwie przekonanie „że sprawy rodziny powinny zostać w 4 ścianach”.	6. Nadmierna biurokratyzacja.
7. Aktywizacja zawodowa bezrobotnych.	7. Widoczny wzrost zachorowalności na choroby psychiczne jak m.in. depresja.

Zasoby i możliwości rozpoznane na terenie gminy Szczawno-Zdrój

1. W ramach opieki przedszkolnej działa w Szczawnie-Zdroju Przedszkole Miejskie oraz Niepubliczne Przedszkola „Małe Misie” i „Tu mieszka bajeczka”. Na terenie gminy funkcjonuje Miejska Szkoła Podstawowa. Docelowo w roku 2023 gminne placówki oświatowe zostaną przeniesione do jednego nowoczesnego kompleksu oświatowo-sportowo-rekreacyjnego, gdzie utworzony zostanie Zespół Szkolno-Przedszkolny.
2. Gminny Zespół Interdyscyplinarny. W jego skład wchodzi przedstawiciele różnych instytucji: pomocy społecznej, służb porządkowych, policji i sądu. Podstawowym zadaniem Zespołu jest analiza problemu przemocy w rodzinie, diagnozowanie sytuacji, inicjowanie działań niwelujących negatywne sytuacje, monitoring środowisk zagrożonych przemocą. Podstawowym narzędziem pracy jest indywidualny plan działań na rzecz osób zagrożonych przemocą, opracowany na posiedzeniach grup roboczych.
3. Przychodnia Zdrowia w Szczawnie-Zdroju realizuje działania w zakresie profilaktyki i zapobiegania negatywnym skutkom na rzecz ochrony zdrowia dzieci i rodzin. Bardzo dobra współpraca z lekarzami rodzinnymi oraz pielęgniarkami środowiskowymi przekłada się na efektywność działań.
4. Miejska Komenda Policji w Wałbrzychu oraz Komisariat I Policji w Wałbrzychu z siedzibą w Szczawnie-Zdroju współpracują z pracownikami pomocy społecznej oraz pedagogami szkolnymi. Istotą są działania edukacyjne i osłonowe adresowane do dzieci i

młodzieży. Funkcjonariusze KPP podejmują interwencje w sytuacjach zgłaszanej przemocy domowej.

5. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizuje zadania w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. Działania jakie podejmują członkowie Komisji mają na celu zwiększenie świadomości osób zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych, dróg poszukiwania pomocy i wsparcia, edukacja dzieci i młodzieży w zakresie negatywnych skutków problemu uzależnienia od alkoholu czy też środków odurzających. Członkowie Komisji współpracują z kadrą pedagogiczną placówek oświatowych, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie realizacji wypoczynku letniego, i programów profilaktycznych.

Instytucją, która na co dzień współpracuje z rodzinami zagrożonymi wykluczeniem społecznym, przeżywającymi trudności w wypełnianiu ról społecznych, dotkniętych problemem uzależnień jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczawnie-Zdroju. W ramach pracy socjalnej pracownicy udzielają podopiecznym pomocy w zakresie realizacji podstawowych funkcji społecznych, wspierają w czynnościach dnia codziennego, wspierają rodziny w sprawowaniu opieki nad dziećmi. W pracy z rodziną wykorzystuje się wiele sprawdzonych metod i narzędzi, które pozwalają na właściwe wypełnianie funkcji rodziny.

IV. CELE PROGRAMU

CEL GŁÓWNY

Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu ról opiekuńczo – wychowawczych, wspieranie rodzin zagrożonych problemami społecznymi, wspieranie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej wspieranie rodzin z dysfunkcjami, Zapewnienie rodzinom wsparcia instytucjonalnego i poradnictwa specjalistycznego.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- 1) Zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa i stabilizacji życiowej.
- 2) Wspieranie rodzin w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, w szczególności poprzez:
  - a) umożliwienie korzystania z pomocy Asystenta rodziny,
  - b) zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego, rodzinnego oraz prawnego,
  - c) umożliwienie dzieciom z rodzin przeżywających trudności pobyt w dziennym ośrodku wsparcia, jakim jest Świetlica Środowiskowa,
- 3) Diagnoza i analiza sytuacji w środowiskach rodzinnych poprzez: pracę socjalną i wywiad środowiskowy.
- 4) Prowadzenie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu więzi rodzinnych.
- 5) Promowanie prawidłowego modelu rodziny.
- 6) Podnoszenie poziomu funkcjonowania rodzin.
- 7) Wsparcie rodzin dysfunkcyjnych.
- 8) Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dzieci i rodzin poprzez:
  - a) zapewnienie dożywiania uczniom,

- b) monitorowanie zagrożeń w zakresie sytuacji zdrowotnej dzieci we współpracy ze służbą zdrowia,
- c) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w potrzebie.

KOORDYNATOR oraz REALIZATORZY PROGRAMU

Koordinatorem programu jest Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczawnie-Zdroju. Realizatorem programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczawnie-Zdroju współpracujący z:

- 1) Urzędem Miejskim w Szczawnie-Zdroju;
- 2) Miejską Szkołą Podstawową i placówkami oświatowymi z gmin ościennych;
- 3) Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczawnie-Zdroju;
- 4) Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym;
- 5) Punktem Wsparcia Psychologicznego (psychologiem);
- 6) Strażą Miejską w Szczawnie-Zdroju,
- 7) Komendą Miejską Policji w Wałbrzychu i Komisariatem I Policji w Wałbrzychu z siedzibą w Szczawnie-Zdroju,
- 8) Sądem Rejonowym w Wałbrzychu i Kuratorską Służbą Sądową,
- 9) Przedstawicielami służby zdrowia;
- 10) Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu,
- 11) Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Wałbrzychu;
- 12) Organizacjami pozarządowymi, w tym Caritas,
- 13) Innymi instytucjami i podmiotami publicznymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Przy realizacji działań Ośrodek Pomocy Społecznej, jak i podmioty z nim współpracujące kierują się przede wszystkim ideą wsparcia rodzin w przewyciężaniu trudnych sytuacji, w pokonywaniu barier i trudności oraz w wypełnianiu zadań opiekuńczo-wychowawczych. Rodzina jest instytucją, która powinna zapewnić nie tylko podstawowe potrzeby dziecka, ale również ukształtować rozwój i przekazać uczucia wyższe. Dobro rodziny i dziecka ma stanowić najważniejszy cel w przywróceniu zdolności do wypełniania funkcji rodzicielskich.

ODBIORCY PROGRAMU:

Adresatami programu są rodziny wychowujące dzieci, zamieszkałe na terenie gminy Szczawno-Zdrój, dotknięte problemami wychowawczo-opiekuńczymi lub przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji przewidzianych dla instytucji rodziny. Są to głównie rodziny:

1. przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej;
2. przeżywające trudną sytuację materialną,
3. dotknięte dysfunkcjami społecznymi;
4. dotknięte problemem uzależnień;
5. z problemem braku zapewnienia właściwej opieki; zagrożone umieszczeniem w pieczy zastępczej,

ASYSTENT RODZINY

Asystent rodziny prowadzi prace z rodziną w miejscu jej zamieszkania. Głównym celem pracy asystenta rodziny jest wsparcie rodziny w miejscu jej zamieszkania, sprawdzenie warunków i otoczenia. Wsparcie Asystenta polega na pomocy rodzinom w uzyskaniu stabilizacji życiowej, umożliwiającej prawidłowe funkcjonowanie w środowisku i pełnienie ról opiekuńczo-wychowawczych. Do zadań asystenta rodziny w Ośrodku Pomocy Społecznej w Szczawnie-Zdroju należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny oraz w uzgodnieniu z pracownikiem socjalnym;
- 2) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego; działania zmierzające do uzyskania stabilizacji materialnej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, opiekuńczo-wychowawczych z dziećmi;
- 4) wspieranie aktywności społecznej i zawodowej rodzin;
- 5) pomoc w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej;
- 6) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców w poradniach specjalistycznych, do korzystania z poradnictwa psychologa przy Ośrodku Pomocy Społecznej,
- 7) praca nad kształtowaniem prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 8) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 9) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 10) sporządzanie na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 11) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, służbami porządkowymi, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.
- 12) realizacja nowych zadań określonych w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i ich rodzin „Za życiem” .

V. REALIZACJA PROGRAMU

Prowadzenie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu więzi w rodzinie

Lp.	Działania	Realizatorzy	Okres realizacji	wskaźniki
1	Udział w programach, współpraca w ramach inicjatyw mających na celu wsparcie rodzin	OPS inne instytucje	2022-2024	Liczba rodzin objęta działaniami,
2	Wypracowanie procedur umożliwiających efektywne działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych	OPS inne instytucje, służby i podmioty	2022-2024	Liczba procedur

3	Systematyczne podnoszenie kwalifikacji poprzez szkolenia, kursy	OPS, Asystent rodziny, placówki oświatowe,	2022-2024	Liczba szkoleń
---	---	--	-----------	----------------

Wsparcie rodzin dysfunkcyjnych

Lp.	Działania	Realizatorzy	Okres realizacji	wskaźniki
1	Zapewnienie wsparcia Asystenta rodziny	OPS, Asystent Rodziny	2022-2024	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia
2	Pomoc rodzinie na podstawie rozpoznanych potrzeb	OPS, Asystent rodziny,	2022-2024	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny, pracowników socjalnych
3	Skierowanie i finansowanie pobytu rodzin w ośrodkach wsparcia, schroniskach,	OPS	2022-2024	Liczba rodzin, dzieci skierowanych do placówek
4	Poradnictwo specjalistyczne, porady, prelekcje dla rodziców	Poradnia psychologiczno-pedagogiczna, Punkt Wsparcia Interwencyjno-Psychologicznego w Wałbrzychu, psycholog, placówki oświatowe, Asystent rodziny	2022-2024	Liczba porad, szkoleń
5	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dziecka	OPS, Asystent rodziny	2022-2024	Liczba monitorowanych środowisk
6	Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom przeżywającym trudności	OPS	2022-2024	Liczba rodzin objętych pomocą

7	Motywowanie członków rodzin do podjęcia terapii w zakresie uzależnień	OPS, terapeuta, psycholog, Poradnia Zdrowia Psychicznego w Wałbrzychu	2022-2024	Liczba osób korzystających z porad
---	---	---	-----------	------------------------------------

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka

Lp.	Działania	Realizatorzy	Okres realizacji	wskaźniki
1	Zapewnienie dzieciom i młodzieży posiłków w stołówkach szkolnych - dożywianie	OPS, placówki oświatowe	2022-2024	Liczba dzieci korzystających z posiłków
2	Organizacja wypoczynku, czasu wolnego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	OPS, placówki oświatowe, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Miejski Klub Sportowy, Świetlica środowiskowa organizacje pozarządowe	2022-2024	Liczba dzieci korzystających z wypoczynku
3	Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	OPS	2022-2024	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych
4	Stały monitoring jakości życia dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych	OPS, Asystent Rodziny kuratorzy , pedagodzy szkolni, służba zdrowia	2022-2024	Liczba wizyt w środowiskach zagrożonych
5	Tworzenie zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań, opieki świetlicowej	placówki oświatowe MKRPA, Świetlica środowiskowa	2022-2024	Liczba dzieci korzystających z zajęć
6	Wspieranie działań sprzyjających kształtowaniu u dzieci i młodzieży postaw	placówki oświatowe, Urząd Miejski w Szczawnie-Zdroju	2022-2024	Liczba programów i działań

	tolerancji, akceptacji	(Pełnomocnik ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych		
--	------------------------	---	--	--

VI. EFEKTY I REZULTATY PROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Uzdrowskiej Gminie Miejskiej Szczawno-Zdrój ma na celu uświadomienie i pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, że mają wsparcie instytucjonalne. Pożądanym efektem realizacji Programu ma być:

1. Poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności zagrożonych marginalizacją, dysfunkcjami społecznymi, uzależnieniami.
2. Monitorowanie sytuacji w rodzinach zagrożonych.
3. Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa rodziny, więzi rodzinnych, integracji.
4. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych rodzin,
5. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego dzieci i rodzin.
6. Zwiększenie dostępności rodzin do poradnictwa specjalistycznego, zwiększenie świadomości korzyści płynących ze wsparcia specjalistów.
7. W razie potrzeby zapewnienie pieczy zastępczej.
8. Zapewnienie skutecznego wielonarzędziowego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.
9. Wykorzystanie istniejących zasobów instytucji działających na rzecz poprawy funkcjonowania dzieci i rodziny.
10. Aktywizacja rodzin w wypełnianiu ról społecznych.

VII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Źródłem finansowania Programu Wspierania Rodziny są:

- 1) budżet państwa, dotacje celowe i dofinansowania zadań własnych;
- 2) budżet Uzdrowskiej Gminy Miejskiej Szczawno-Zdrój; uchwalany przez Radę Miejską w Szczawnie-Zdroju;
- 3) inne źródła finansowania.

Środki finansowe zaplanowane w budżecie na realizację Działu 855 - Rodzina w roku 2022 wynoszą 3.787.442 zł. W I półroczu 2022 roku na realizację zadań własnych gminy w dziale Rodzina wydatkowano kwotę 53.795,82 zł - 55,84% planowanych wydatków, na zadania zlecone - 2.758.963,08 zł tj. 74,93% planu, na pomoc uchodźcom ze środków FP - 7.165,71 zł tj. 80,49% planu.

VIII. MONITORING I EWALUACJA DZIAŁAŃ

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalonych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach

programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych i planowanych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

Monitoring działań będzie polegał na gromadzeniu danych i informacji na temat zrealizowanych zadań w ramach niniejszego programu, czasu realizacji, źródła finansowania, jak też przełożenia na osiągnięcie rezultatów programu.

Wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów szczegółowych to dane liczbowe pozyskane w ramach realizacji poszczególnych działań.

IX. KONTROLA REALIZACJI PROGRAMU

Na podstawie art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, każdego roku, wójt burmistrz, prezydent składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją tych zadań.

Zgodnie z art.187 ust.3 wyżej wspomnianej ustawy sporządzane jest sprawozdanie rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny i przekazywane wojewodzie w wersji elektronicznej.

X. PODSUMOWANIE

Każda rodzina ma swoje problemy, mniejsze lub większe. Często rodziny same rozwiązują te problemy w swoim gronie, zwłaszcza te, które nie są dysfunkcyjne. W przypadku rodzin z deficytami, które nie potrafią sprostać funkcjom opiekuńczo-wychowawczym, potrzebne jest bezwzględne wsparcie instytucjonalne. Trudne warunki materialne, bezrobocie, brak aktywności zawodowej, choroby i uzależnienia powodują, że rodzina może nie wypełniać przypisanej jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Dochodzi wówczas do zachwiania więzi rodzinnych i dezintegracji rodziny. Współczesnej rodzinie potrzebna jest pomoc wielostronna, dlatego należy angażować możliwe siły i środki społeczne. Sytuacja jest tym bardziej trudna, że status materialny rodzin obniża się przez narastającą inflację, występujące kryzysy związane z epidemią i wojną w Ukrainie. Zadaniem wszystkich instytucji działających w różnych sferach życia społecznego jest szczególne wsparcie rodziny i otoczenie jej opieką w przełamywaniu trudności. Cel ten można osiągnąć poprzez wspólne, jednolite zasady postępowania służb pracujących na rzecz dziecka i rodziny.